Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2019-635
(mr. E.C. Ruinaard, voorzitter en mr. C.I.S. Dankelman, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 15 april 2019
Ingediend door	: Consument
Tegen	: ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de Bank
Datum uitspraak	: 3 september 2019
Aard uitspraak	: Niet-bindend advies

Samenvatting

Rentevastperiode hypothecaire geldlening. Consument verwijt de Bank te hebben gehandeld in strijd met haar zorgplicht door Consument en zijn echtgenote te adviseren om aflossingsvrije geldleningen met een lange rentevastperiode van 20 respectievelijk 30 jaar af te sluiten. De Bank heeft de stelling van Consument betwist. De Commissie is van oordeel dat zonder nadere toelichting van Consument niet valt in te zien dat de tussen partijen overeengekomen rentevastperiodes niet passend waren bij de toenmalige financiële situatie van Consument. De vordering van Consument wordt afgewezen.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken met de daarbij behorende bijlagen:

- het door Consument (digitaal) ingediende klachtformulier;
- het verweerschrift van de Bank;
- de reactie van Consument op het verweerschrift van de Bank.

De Commissie stelt vast dat dit geschil zich leent voor verkorte behandeling als bedoeld in artikel 32 van haar Reglement.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten.

2.1 Consument en zijn echtgenote hebben in 1985 voor de financiering van een woning een hypothecaire geldlening afgesloten bij de Bank. Het betrof een annuïteitenhypotheek.

2.2 Consument en zijn echtgenote hebben de annuïtaire geldlening in 2000 na advies van de Bank omgezet naar een aflossingsvrije lening.

Deze geldlening eindigend met nummer [nummer 1] heeft een hoofdsom van € 30.000,--.

2.3 In 2004 hebben Consument en zijn echtgenote de overeenkomst van geldlening uitgebreid. De Bank heeft Consument en zijn echtgenote een aanvullende geldlening van € 31.510,-- verstrekt.

2.4 In juni 2006 hebben Consument en zijn echtgenote de overeenkomst van geldlening uitgebreid. Een leningdeel eindigend op [nummer 2] ter hoogte van € 30.000,-- is aan de overeenkomst van geldlening toegevoegd. Partijen zijn voor leningdeel [nummer 2] een rentevastperiode van 30 jaar overeengekomen. Op de aanvullende geldlening zijn de Algemene Voorwaarden voor Woninghypotheken van februari 2005 van toepassing verklaard.

2.5 Artikel 11 van de Algemene Voorwaarden voor Woninghypotheken van februari 2005 luidt:

"De Schuldenaar is bevoegd de geldlening geheel of gedeeltelijk vervroegd af te lossen. Gedeeltelijk vervroegde aflossing is toegestaan op een vervaldag, mits deze aflossing tenminste dertig dagen tevoren schriftelijk is gemeld en tenminste EUR 225,- bedraagt. Algehele vervroegde aflossing is toegestaan, mits deze aflossing tenminste dertig dagen tevoren schriftelijk is gemeld.
Indien op het tijdstip van vervroegde aflossing de actuele rente lager is dan het alsdan verschuldigde rentepercentage, is de Schuldenaar een boete verschuldigd.
De boete is gelijk aan de contante waarde van het verschil tussen het verschuldigde rentepercentage en de actuele rente en wordt berekend over het deel van het vervroegd af te lossen bedrag dat uitgaat boven het bedrag van de jaarlijks toegestane boetevrije aflossing over het restant van de renteperiode.
De actuele rente is de op het moment van aanmaken van de definitieve aflosnota door de Bank gepubliceerde rente voor soortgelijke geldleningen behorend bij de renteperiode die overeenkomt met het restant van de renteperiode, minus een eventueel verschil tussen de gepubliceerde rente (inclusief eventueel van toepassing zijnde opslagen) op het moment van ingaan van de lopende renteperiode en het verschuldigde rentepercentage.
Het restant van de renteperiode is de periode vanaf het tijdstip van de vervroegde aflossing tot de overeengekomen laatste aflossingsdatum of de eerstvolgende renteherzieningsdatum, indien deze hieraan voorafgaat.

Indien het restant van de renteperiode niet overeenkomt met een door de Bank gevoerde renteperiode, wordt het bij deze periode horende rentepercentage vastgesteld op het rentepercentage van de naastlagere renteperiode die door de Bank wordt gevoerd, met een minimum van één jaar.
De Schuldenaar is in ieder kalenderjaar (niet cumulatief) bevoegd een bedrag boetevrij af te lossen dat gelijk is aan ten hoogste tien procent van het oorspronkelijke geldleningbedrag.
Een eventueel door de Bank nieuw te verstrekken geldlening mag niet geheel of gedeeltelijk worden aangewend om boetevrij af te lossen."

2.6 In juni 2006 hebben Consument en zijn echtgenote de Bank ook verzocht om de condities van geldlening met nummer 204 te wijzigen. Per 1 juli 2006 is de rente vastgezet voor een periode van 20 jaar. In de van toepassing verklaarde voorwaarden is, voor zover relevant, het volgende opgenomen:

"Indien op het tijdstip van vervroegde aflossing de actuele rente lager is dan het alsdan verschuldigde rentepercentage, is de schuldenaar een boete verschuldigd.
De boete is gelijk aan de contante waarde van het verschil tussen het verschuldigde rentepercentage en de actuele rente en wordt berekend over het deel van het vervroegd af te lossen bedrag dat uitgaat boven het bedrag van de jaarlijks toegestane boetevrije aflossing over het restant van de renteperiode."

2.7 Op verzoek van Consument en zijn echtgenote heeft de Bank op 2 februari 2009 een offerte voor een aanvullende geldlening uitgebracht. Aan de overeenkomst van geldlening is een aflossingsvrije lening van € 12.000,-- toegevoegd.

3. Vordering, klacht en verweer

Vordering Consument

3.1 Consument vordert van de Bank een schadebedrag van € 25.000,-- te vermeerderen met wettelijke rente.

Grondslagen en argumenten daarvoor

3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslag. De Bank heeft haar zorgplicht geschonden door Consument en zijn echtgenote te adviseren om aflossingsvrije geldleningen met een lange rentevastperiode van 20 respectievelijk 30 jaar af te sluiten. Consument heeft het advies als onwetende burger opgevolgd. Een lening met een lange rentevastperiode zonder rentebedenktijd wordt nu door de Bank niet meer verstrekt of geadviseerd. Consument wordt wel geacht zich aan de overeenkomst te houden en moet een aanzienlijke vergoeding betalen indien hij de rentecontracten vervroegd wil openbreken.

Daarnaast uit Consument zijn onvrede over de dienstverlening van de Bank. Consument voelt zich niet gehoord, voelt zich onbegrepen en genegeerd.

Verweer van de Bank

3.3 De Bank heeft de stellingen van Consument gemotiveerd weersproken. Voor zover nodig zal de Commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

4. Beoordeling

Beroep op artikel 6:89 Burgerlijk Wetboek (niet tijdig geklaagd)

4.1 De Bank voert aan dat Consument niet tijdig heeft geklaagd. De Bank beroept zich hierbij op artikel 6:89 van het Burgerlijk Wetboek.

4.2 Dit verweer wordt verworpen omdat de Bank door het tijdsverloop niet in haar verweer is geschaad. Zoals hierna zal blijken zal de vordering van Consument worden afgewezen op grond van omstandigheden die door de Bank in haar verweer zijn aangevoerd.

Inhoudelijke beoordeling

4.3 Ter beoordeling ligt de vraag voor of de Bank haar zorgplicht jegens Consument heeft geschonden. De Commissie oordeelt dat deze vraag ontkennend dient te worden beantwoord en licht dit als volgt toe.

4.4 De Commissie stelt vast dat in de periode van 2000 tot 2009 meerdere malen sprake is geweest van een aanbod voor een hypothecaire geldlening door de Bank en de aanvaarding van dit aanbod door Consument en zijn echtgenote, ten gevolge waarvan telkens rechtsgeldige overeenkomsten tot stand zijn gekomen zoals bedoeld in artikel 6:217 Burgerlijk Wetboek. Uit hoofde van deze overeenkomsten zijn beide partijen in beginsel gehouden de daaruit voor hen voortvloeiende verplichtingen na te komen, tenzij zulks naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar wordt geacht.

4.5 Consument stelt zich op het standpunt dat de Bank hem in 2006 geen geldleningen met een rentevastperiode van 20 respectievelijk 30 jaar had mogen adviseren. De actuele marktrente ligt nu aanzienlijk lager en als Consument daarvan gebruik wil maken, moet hij een aanzienlijke vergoeding betalen.

4.6 De stelling van Consument wordt door de Bank betwist. De Bank heeft toegelicht dat aan de totstandkoming van de geldleningen telkens een adviesgesprek is vooraf gegaan.

De Bank heeft Consument geïnformeerd over de hoogte van de rente en de daarmee gepaard gaande maandlast waarna Consument de keuze heeft gemaakt voor een langdurige rente. Het stond Consument vrij te kiezen voor een andere hypotheekvorm en een andere rentevastperiode.
Dat een tussentijdse wijziging van de rentevastperiodes een vergoeding met zich kan meebrengen, is in beide overeenkomsten duidelijk bepaald. Voorts heeft de Bank aangevoerd dat het meer dan 10 jaar geleden is dat partijen over de rentevastperiode hebben gesproken en dat Consument heeft gekozen voor een rentevastperiode van 20 respectievelijk 30 jaar. De Bank kan nu niet meer reproduceren waarom Consument voor deze rentevastperiodes heeft gekozen en dit kan haar, gelet op de wettelijke bewaartermijn voor administratieve bescheiden, niet worden verweten. De Commissie is van oordeel dat de Bank de stelling van Consumenten aldus voldoende gemotiveerd heeft betwist.

4.7 De Commissie is voorts van oordeel dat zonder nadere toelichting niet valt in te zien dat de tussen partijen overeengekomen rentevastperiodes niet passend waren bij de toenmalige financiële situatie van Consument en dat deze door de Bank aan Consument waren opgelegd. De stelling van Consument dat de Bank een dergelijke rentevastperiode nu niet meer aanbiedt, volgt de Commissie niet. Zoals door de Bank aangevoerd, kunnen haar klanten nog steeds kiezen voor een rentevastperiode van 30 jaar. Consument heeft verder geen toelichting op zijn stelling gegeven en heeft daarmee zijn stelling, gelet op de gemotiveerde betwisting door de Bank, onvoldoende onderbouwd.

4.8 De Commissie merkt op dat het een feit van algemene bekendheid is dat de hoogte van de rente van diverse factoren afhankelijk is, waarvan een deel buiten de invloedsfeer van de Bank ligt. De ontwikkelingen van rentetarieven op de financiële markt zijn daarom niet te voorspellen, ook niet voor een financiële instelling. Het kan ook daarom niet aan de Bank worden aangerekend dat Consument heeft gekozen voor een rentevastperiode van 20 respectievelijk 30 jaar. De Commissie voegt daaraan toe dat Consument juist veel voordeel van zijn lange rentevastperiode zou hebben gehad indien de marktrente de afgelopen jaren zou zijn gestegen. Dat dit niet is gebeurd, is evenmin de Bank aan te rekenen. Dit risico is inherent verbonden aan het kiezen van een lange rentevastperiode. Aan de zijde van de Bank is daarbij van belang dat wordt aangenomen dat zij in verband met de rentevastperiodes langlopende verplichtingen is aangegaan op de kapitaalmarkt, waarvoor zij kosten maakt. Wanneer Consument de rentevastperiodes wil openbreken, heeft de Bank er vanwege de door haar aangegane verplichtingen op de kapitaalmarkt belang bij om een vergoeding te kunnen bedingen. De Bank heeft in de toepasselijke voorwaarden op een transparante en duidelijke manier uitgelegd in welke gevallen deze vergoeding in rekening wordt gebracht.

4.9 Tot slot merkt de Commissie op dat Consument zijn beklag heeft gedaan over de klantenservice van de Bank.

Hoewel het door Consument wellicht anders is ervaren, is de Commissie van oordeel dat uit het klachtdossier niet blijkt dat de wijze waarop de Bank heeft gecommuniceerd te wensen heeft overgelaten.

4.10 Gelet op het vorenstaande dient de conclusie te luiden dat de klacht van Consument ongegrond is en de daarop gebaseerde vordering niet voor toewijzing in aanmerking kan komen.

5. Beslissing

De Commissie wijst de vordering af.

Deze beslissing is genomen in een verkorte procedure als bedoeld in artikel 32 van het Reglement. De uitspraak heeft daarom de vorm van een niet-bindend advies. Tegen deze uitspraak staat geen hoger beroep open bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 40 van het Reglement.